



Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De Testamentis, Codicillis, & ultimis voluntatibus. Pars II. De Hærede, & Hæreditate. Pars III. De Legitima Trebellianica, & aliis Detractionibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. IX. Florentina. An indultum Pontificium Clerico sæculari concessum liberè disponendi, etiam omissis solemnitatibus, de bonis, quamvis ex Ecclesiasticis beneficiis, vel commendis obventis, eaque ...

re, & scriptore, omnibus ignotum, non videbatur quid exinde deduci posset.

22 Quamvis autem singula dicta fundamenta in puncto juris probabilitatem habere non viderentur; Attamen inspecta tota facti materia, ista clara veritatis imaginem præferre videbatur, ideoque ab initio causa apud me difficultates habuit, eamque libenter concordassem, omnia simul ponderando, non autem distincte, ac per partes, cum regula, ut *singula qua non prosunt &c.* Primò scilicet ob qualitatem testatoris accurati, ac diligentissimi, quem nimium probabile est, ut ne dum testamentum, postquam scriptum fuit, perlegerit, sed quod potius dictaverit, ut phrasim tenor ostendere videbatur, quodque scriptor posuerit solum in nitidum minutam ab eo præparatam; Secundò ob dictum modum insolitum subscriptionis, cum verbis, & clausulis adeò effrenatis; Tertio ex probitate legatarii ob quam, ac diuturnum servitium, testator in re tanti momenti fiduciam in eo habuit; Quarto ob verisimilitudinem legati in remunerationem adeò grati; ac diuturni servitii; Et quintò attento toto tenore testamenti, comprobante, quod illud accuratè, summoque studio ordinatum esset.

Ideoque intrare nullatenus videntur rationes, quibus *Libonianum* innixum est, procedentes, Vel 23 ubi agit de testatore infirmo, qui morbo pressus, atque mortis cogitatione turbatus, alteri ejus voluntatem communicet, neglecta lectura eorum quæ scripta sunt, juxta casum de quo *subit. de fideicom. disc. 115.* Sive ubi agatur de testatore idiota, qui totum commiserit Notario, vel alteri, qui (ita testatore non reflectente) sibi ipsi adscribere poterit; Unde propterea in ista præsertim causa expertus sum id quod sæpius dicere consuevi, ut scilicet tota vis in judicando, & consulendo, consistat in applicatione congrua ad casum, pensatis ejus particularibus circumstantiis, non autem efformando judicium cum solis doctrinis, ac regulis generalibus, ut Collegæ, ac alii desuper consulti in ista causa fecerunt; Ideòque sæpius verificari videmus in causis, illam medicorum propositionem, *pulsus bonus, urina bona, & æger tendit ad mortem &c.* quoniam motiva sunt bona, & legalia, & tamen causa diversum habet finem.

In hoc autem proposito *Liboniani*; In una *Hortana* pro *Gaspere Alberto* disputata coram A. C. substituit ut hoc edictum non procedat in venientibus ab intestato, circa ea quæ etiam sine testamento in eos obvenire debuissent, ubi adscriptio notabiliter non alteret modum intestatæ successione ad *text. in dicta l. 1. Cod. de his que sibi adscrib. ubi Petrus de Bellapert. Cyn. Salicet. & alii Becc. dicto conf. 103. Molin. dicta disput. 700. numer. 11. Farinac. d. quest. 150. num. 210.* quoniam lex principaliter respicit finem, ob quem dictum *Libonianum* introductum est, & an ejus ratio congruat necne.

Hinc proinde ista pariter videtur de quæstionibus potius facti, quam juris, cum totum consistat in 26 certitudine, vel incertitudine voluntatis testatoris; *Libonianum* etenim inducere solum videtur malam presumptionem contra sibi adscribentem, ob quam, non data contrariâ probatione, id sufficit ad invaliditatem dispositionis; Non autem impedit quin contrariâ veritatis probatio etiam adminiculativa attendi debeat, ideoque punctus pro facti qualitate decidendus est; Ponderando etiam in idem ea, quæ habentur in *d. decis. 805. Merlini* super cessante *Liboniano* in dispositis ad pias causas, ob cessantem ejus rationem; Ac etiam considerabile videbatur dictum motivum indulti testandi abique

Card. de Luca P. I. de Testam.

aliqua juris positivi subjectione ad effectum, ut ita veritas naturalis potius, quam rigor juris civilis attendi deberet.

FLORENTINA

PRO

HÆREDIBUS ANTONII FILICAJÆ

CUM

HIEROSOLYMITANA RELIGIONE.

Discursus pro veritate super casu, sopito per concordiam.

An indultum Pontificium clerico sæculari concessum liberè disponendi, etiam omisissis solemnitatibus, de bonis, quamvis ex ecclesiasticis beneficiis, vel commendis obventis, eaque transmittendi ad venientes ab intestato, suffragetur, atque hujusmodi facultatem præbeat indultario, qui post illud obtentum, professionem emisit in aliqua Religione, specialiter verò in militari S. Joannis Hierosolymitani.

SUMMARIUM.

- 1 *Acti series.*
- 2 *An Religio Hierosolymitana faciat spoliū de patrimonialibus.*
- 3 *Magnus Magister habet potestatem concedendi indultum testandi de patrimonialibus, non autem de acquisitis.*
- 4 *Milites Hierosolymitani intestabiles.*
- 5 *Indultum testandi concessum clerico sæculari, non suffragatur si fiat regularis.*
- 6 *Quid si fiat mentio specialis Commendarum Regularium.*
- 7 *Indultum testandi concessum regularibus etiam Episcopis, habet diversam formam ob dispensationem voti.*

DISC. IX.

CUM Antonius Filicaja in statu clerici sæcularis, nonnulla possideret ecclesiastica beneficia sæcularia, vel fortè etiam regularia in commendam, aliaque majora speraret, ob sanguinis conjunctionem cum Cardinalibus Barberinis Urbani Octavi tunc regnantis ex germano fratre nepotibus, atque ab eodem Urbano Indultum obtinisset testandi, omisissis juris positivi solemnitatibus, etiam de bonis quæstis, vel quærendis ex beneficiis, & commendis, quamvis Hierosolymitanæ Religionis; Postea verò suscepisset habitum in dicta Hierosolymitana Religione, in qua emissa professione obiit, condito testamento in vim indulti prædicti; Hinc propterea, inter ejus hæredes, & prædi-

C

prædi-

prædictæ Religionis ministros orta est controversia, ad forum tamen non deducta, super dicti testamenti validitate, atque pro parte hæredum pro veritate desuper consultus

Respondi, quod non lævem sentirem difficultatem contra requirentes, quibus proinde consului ut amplecti deberent honestam concordiam, ut jam sequutum fuit, potissimè quia major pars affis hæreditarii consistebat in patrimonialibus, in quibus hæc Religio, ex quadam consuetudine, non solet facere spoliū, sed patitur eorum transitum ad legitimos hæredes, vel eos, in quos milites disponunt, ut referunt *Berret. conf. 96. num. 2. Nat. conf. 507. & 508.* quos refert, & sequi videtur, (licet non firmet) *Rota in Hispalen. decimarum 27. Junii 1644. coram Corrado, dec. 302. par. 9. recen. n. 17.*

Pro ut M. Magister habet potestatem concedendi his militibus facultatem liberè disponendi de patrimonialibus, quod facere non potest de acquiritis, ut plenè in *Recanaten. bonorum 23. Junii 1642. Cerro dec. 118. par. 9. recen. cum aliis per Adden. ad decif. 16. num. 10. & sequen. par. 3. recen.* ideoque ista Religio magnam differentiam constituit inter unam, ac alteram speciem bonorum.

De reliquo autem; Dicebam quod spectata rigorosa juris dispositione, Religio haberet intentionem fundatam, quoniam milites Hierosolymitani professi, sunt verò Religiosi, proindeque intestabiles. *Greg. & Add. dec. 87. & 109. Buratt. & Add. decif. 2. Perusina hereditatis 5. Maii 1662. & 30. Apr. 1663. coram Albergato, & est in controvertibile, cum in consimilibus controversiis sola disputatio esse consueverit, an defunctus esset professus, necne, ut liquet ex deductis in *Fulginaten. hereditatis 14. Februarii 1650. coram Verospio impress. post Dianam. resolut. moral. par. 10 & 11. repetit. dec. 15. par. 11. recen.**

Neque videbatur quod indultum in proposito suffragari posset, siquidem illud utpotè concessum clerico seculari, nulla facta mentione mutationis status, ad duos effectus concessum fuit, rectèque operativum est; Primò scilicet ob facultatem; aliàs etiam clericis secularibus non competentem, disponendi de bonis ecclesiasticis, quæ de jure spectare debent ad Ecclesiam, vel ejus loco ad Cameram Apostolicam ex Constitutionibus *Tulii III. Pii IV. Sixti V. Urban. VIII. & aliorum*, de quibus *sub tit. de benefic. disc. 81. & seqq.*

Et secundò, dispensare solemnitatibus juris positivi, atque ita tollere obstaculum accidentale, quod inerat bonis, vel proveniebat à solemnitatibus, non autem habilitare personam in proposito aliàs inhabilem, & quæ ad instar servi habetur pro mortua, dum indulti tenor ostendebat, id non fuisse expressum, neque cogitatum.

In contrarium Consulentes, se fundabant in eo, quod in eodem indulto mentio fieret etiam de commendis regularibus, & in specie illarum istius Religionis cum derogatione ejus privilegiis.

Verum id mihi videbatur debile fundamentum, quoniam cum clerici seculares frequenter obtinere soleant, ex Apostolica dispensatione, commendas Abbatiarum, ac Monasteriorum regularium, ac etiam Prioratum, & Commendarum istius Religionis, ut frequens Curie praxis docet, istaque Religio Hierosolymitana, inter alia ejus ampla privilegia, illud obtineat, ut non veniat sub generalibus derogatoriis, vel aliis dispositionibus, nisi ejus specialis mentio fiat, ipsaque habeat quoddam jus succedendi in aliquibus bonis, vel fructibus ejus commendarum; Hinc proinde hujusmodi indultorum consuetæ formula est, hujusmodi derogatoriam, ac

specialem mentionem apponendi, sed semper eodem themate retento, quod scilicet esset clericus secularis, ideoque inhabilitas testandi non sit naturalis, ac omnimoda in persona, sed solum accidentalis respectu bonorum, vel modi testandi, ac solemnitatum.

Clarius, quoniam indulta concedi solita religionis professis habent particularem formulam omnino diversam, dum continent dispensationem voti paupertatis, & cum derogatione jurium Religionis, cui aliàs omnia bona deberentur jure successione, quamvis essent patrimonialia, vel quæ sita, aliàs quàm ejusdem Religionis intuitu; Idque adeò verum, quod in indultis, seu facultatibus testandi, quæ conceduntur Episcopis, si isti sunt Regulares, opus est, juxta unam opinionem, hujusmodi qualitatis mentionem facere propter voti obstantiam, ob quam difficilius conceduntur, ut plenè *Pyrr. Corrad. in praxi dispensat. lib. 10. cap. 4. num. 1. cum sequen.* Atque recentissima propositio est, ut ex Dataria, seu Cancellaria stylo desumatur Papæ voluntas, & quid concedere, vel denegare voluerit *Mantic. decif. 214. Greg. & adden. decif. 150. & passim*; Et consequenter istud indultum nullatenus trahendum videbatur ad istum casum non expressum, neque cogitatum.

LUCANA

PRO

MICHAELE, ET SEPTIMIO DE ORSUCCIIS

CUM

BALDASSARE pariter de ORSUCCIIS

Responsum.

De Statuto Lucano disponente ut codicilli fieri possint coram Notario, & duobus testibus, præterquam si in eis continerentur fideicommissa universalia totius hæreditatis, vel alicujus quotæ; An locum habeat in codicillis, in quibus adimatur fideicommissum in priori testamento ordinatum,

SUMMARIUM.

- 1 *Acti series.*
- 2 *De Statuto Lucensi circa codicillos, absque solemnitatibus ejusque intelligentia.*
- 3 *An ex minus solemnè dispositione oriatur obligatio naturalis apta ad retentionem.*
- 4 *De distinctione inter probationem solemnem requisitam, ubi agitur de nova dispositione concessiva, vel ademptiva, & ubi agitur de declarativa.*
- 5 *An secunda dispositio, per quam ordinatur, fideicommissum simpliciter ordinatum, regulari debere*